

کارگاه ملی برنامه پاسخ نظام سلامت به بلایا و فوریتها

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
کمیته بهداشت کارگروه
سلامت در حوادث غیرمترقبه

معاونت بهداشت
دفتر مدیریت و کاهش خطر بلایا

مرکز مدیریت حوادث و
فوریتهای پزشکی

Director:

A Ardalan

Facilitators:

MJ Moradian

H Yousefi

B Rastegarfar

Department of Disaster Public Health

School of Public Health

Tehran University of Medical Sciences

2015

کارگاه ملی برنامه پاسخ نظام سلامت به بلایا و فوریتها

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
کمیته بهداشت کارگروه
سلامت در حوادث غیرمترقبه

معاونت بهداشت
دفتر مدیریت و کاهش خطر بلایا

مرکز مدیریت حوادث و
فوریتهای پزشکی

اهداف کارگاه

- آشنایی با مبانی برنامه ریزی در بلایا
- آشنایی با ساختار برنامه پاسخ ملی
- تمرین تدوین برنامه پاسخ

اجزاء برنامه پاسخ EOP

بخش عمومی

مقدمه، سابقه برنامه، بیانیه هدف، اختیارات قانونی، شرح وضعیت، پیش فرض ها،

مبانی عملیات

ساختار مدیریت بحران، سامانه فرماندهی حادثه، اعلام شرایط اضطراری، سطح بندی حادثه

کارکردهای مدیریتی

کارکردهای تخصصی

بخش عمومی برنامه

مقدمه

- 🕒 معرفی مرکز/ واحد/ اداره
- 🕒 سطح خطر منطقه در ارتباط با فعالیتهای تخصصی واحد
- 🕒 اهمیت توجه به ایمنی پرسنل و مردم
- 🕒 انتظارات واحد/مرکز از کارکنان زیر مجموعه
- 🕒 تاکید بر بازبینی برنامه به صورت سالیانه
- 🕒 درج نام و امضای رئیس واحد

نمونه مقدمه (واحد بهداشت محیط)

..... جنبه های ضروری مدیریت بهداشت محیط در مواقع اضطرار شامل پیش بینی سرویسهای بهداشتی، تامین آب سالم و بهداشتی، دفع مناسب فاضلاب و مدفوع انسانی، کنترل ناقلین و آفات، بهداشت مواد غذایی و برآورد میزان خطرات اپیدمی پس از وقوع بلایا، مقابله با حوادث پرتوی و شیمیایی و... می باشد.....

..... این مکتوب فاکتورهای فیزیکی و اجتماعی مهم بهداشتی را تعیین کرده و عملاً با تشریح خدمات قابل ارائه توسط واحد بهداشت محیط امکان کاهش آسیب پذیری جوامع را در چارچوب این برنامه ها عنوان می کند. امید است با به کارگیری مناسب این برنامه بتوانیم از آلام و اثرات بلایا و حوادث بر جامعه بکاهیم.....

سابقه برنامه

سابقه برنامه و تغییرات مهم

- تاریخچه شروع فعالیتهای بلایا
- دستورالعملهای مربوط به بلایا
- دوره های آموزشی مرتبط با بلایا
- قراردادهای با سایر واحدها و سازمانها در ارتباط با بلایا
- تجربیات مربوط به بلایایی که واحد در آن فعالیت داشته است

نمونه سابقه برنامه (واحد تغذیه)

.....از دهه 1370 برنامه های مدیریت تغذیه در بحران و نقش و جایگاه تغذیه در بلایا در معاونت بهداشتی با مدیریت بهداشت محیط و عضویت کارشناس تغذیه در کمیته "مدیریت بحران" مطرح گردید. همچنین شرح وظایف کارشناسان تغذیه در سطوح (ستادی، استانی و شهرستان) تدوین و به چاپ رسید.

..... در حادثه اسف بار زلزله شهرستان بم در سال 1382 پیرو دستور کتبی معاونت محترم سلامت، دفتر بهبود تغذیه جامعه موظف گردید سبد مطلوب غذایی در بحران را تدوین نماید. در بررسی های انجام شده مشکلات تغذیه ای استخراج و گزارش گردید.

..... اولین تجربه این دفتر در خصوص طراحی مداخلات تغذیه ای با دفتر یونیسف تهران پس از حادثه بم در سال 1383 شامل موارد ذیل بود:

بیانیه هدف

هدف کلی: در راستای هدف کلان نظام سلامت مبنی بر کاهش خطر بلایای طبیعی و انسان ساخت در ارتباط با واحد

نمونه بیانیه هدف

هدف کلی:

پیشگیری از آسیب های روانی به بازماندگان بلایا و تیم های امدادی

ارتقاء کیفیت مدیریت تغذیه در بلایا و فوریت ها در مراحل چهارگانه بحران
(پیشگیری - آمادگی - پاسخ دهی و بازتوانی)

اختیارات قانونی و برنامه های مرجع

قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور

آیین نامه اجرایی تشکیل قانون سازمان مدیریت بحران کشور مصوب هیئت محترم وزیران

شرح وظایف کارگروه بهداشت و درمان در حوادث غیرمترقبه مصوب شورای هماهنگی مدیریت بحران

چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق 1404 برخورداری از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تامین اجتماعی

نمونه اختیارات قانونی و برنامه های مرجع (واحد تغذیه)

امنیت غذایی و سلامت تغذیه ای جامعه یکی از مهمترین اهداف مورد نظر سند ملی توسعه فرا بخشی در برنامه توسعه چهارم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

ماده 136 لایحه برنامه پنجم توسعه با هدف تامین امنیت غذایی

شرح وضعیت

مخاطرات و پیامدهای احتمالی هرکدام از آنها بر عملکرد اختصاصی

توصیف مرکز و منطقه تحت پوشش

➤ حوزه جغرافیایی و موقعیت مرکز در تقسیم بندی شهری و شهرستانی

➤ توزیع جمعیت و خصوصیات آن

➤ گروههای ویژه (مثلا قومی، نژادی و افراد آسیب پذیر و ...)

➤ مناطق آسیب پذیر تحت پوشش

➤ تسهیلات/مراکز مهم و حیاتی آسیب پذیر

➤ نقشه منطقه

نمونه شرح وضعیت (واحد تغذیه)

مثال برای واحد تغذیه:

➤ سیل: تخریب ناگهانی محصولات کشاورزی، از بین رفتن منابع امرار معاش مردم (دام، محصولات کشاورزی و..)، قطع دسترسی مردم به فروشگاه‌های مواد غذایی و آسیب مراکز خدمات بهداشتی و افزایش پیامدهای ناشی از آن

➤ مثال گروه‌های آسیب‌پذیر (ویژه) در واحد بهداشت روان:

➤ زنان (به ویژه زنان باردار)، سالمندان (به ویژه افراد مبتلا به آلزایمر و دمانس)

➤ کودکان

➤ افراد وابسته به مواد (معتادان)

➤ مبتلایان به بیماری‌های مزمن جسمی و ذهنی

➤ بیماران روانپزشکی

پیش فرض ها

شرایطی را شامل می شوند که به نفع یا ضرر برنامه هستند و موفقیت آن را تحت تاثیر قرار خواهند داد.

➤ ظرفیت های موجود

➤ نقاط قابل ارتقا در برنامه های موجود (محدودیت ها)

نمونه پیش فرض ها (واحد بیماریهای واگیر)

ظرفیت های موجود:

- وجود نظام شبکه بطوریکه از سطح خانه های بهداشت و پایگاهها تا سطح مرکز بهداشت استان امکان ارزیابی، گزارش دهی، بررسی طغیان و کنترل بیماریها وجود دارد.
- وجود اپیدمیولوژیست یا پرسنل با مدرک MPH در معاونت های بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی کشور به عنوان بازوهای علمی-اجرایی

نقاط قابل ارتقاء در برنامه های موجود:

- قوانین و مقررات موجود در زمینه کنترل بیماری های واگیر کافی نمی باشد.
- درس آموخته های حوادث و بلایای سالهای گذشته برای استفاده در برنامه های جدید مکتوب و مستند نمی باشد.

کار گروهی

تدوین شرح وضعیت

تدوین پیش فرض ها

